

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, szombat 1908. november 21.

245. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

A tengerhajózás 1909. évi költségvetése.

	1909. évre	az 1908. évvel szemben
Kiadás.	K	K
a) rendes kiadások	1,118.150	több 115.110
b) rendkívüli kiadások:		
Átmeneti kiadások	5,366.600	100.000
Beruházások	495.000	50.000
c) Az 1904. évi XIV. t.-c. alapján végrehajtandó beruházások	—	— 1,000.000
Összesen	6,979.750	— 734.890
Bevétel.		
a) Rendes bevételek	639.940	— 17.750
b) Rendkívüli bevételek	22,600	—
c) Az 1904. évi XIV. t.-c. alapján végrehajtandó beruházások költségeinek fedezése céljából kibocsátandó kötvények eladásából	—	— 1,000.000
Összesen	662.540	— 1,017,750

A **rendes kiadások** többszükségletéből esik: a tengerészeti igazgatásra 107.680 K (személyi járandóságokra 71.260, dologi kiadásokra 36.420 K), a szakoktatásra pedig 7.430 K (személyi járandóságokra 6.230, dologi kiadásokra 1.200 K).

A személyi járandóságok emelkedését a személyzeti létszám szaporítása, drágasági pótlégek rendszeresítése és a lakpénzeknek az 1908. évi XXVII. t.-c. alapján történt felemelése indokolja; míg a dologi kiadásoknál a tényleges szükségletre való tekintettel vált szükségessé az emelés, még pedig: az épületek fentartásánál és a hivatalos helyiségek bérénel 120 — illetve a szakoktatásnál 1.200 — az utiköltségnél és napidíjaknál 5.000, az uszóművek kezelésénél és fentartásánál 25.000 és a kikötői vízvezeték és a tüztöltői felszerelések kezelésénél és fentartásánál 6.300 K-val.

Az **átmeneti kiadásoknál** — amelyekből 1.140.000 K esik az Adria m. kir. tengerhajózási r.-t., 180.000 K a magyar keleti tengerhajózási r.-t. és 590.000 K a magyar-horvát tengeri gőzhajózási r.-t. segélyezésére (ugy, mint a megelőző évben is) — emeltetett a hajóbeszerzési segélyek hitele 50.000 és a hajójárat segélyekre felvett szükséglet szintén 50.000 K-val.

A **beruházásoknál** új tételek:

A bergudi dokmedence bejáratánál levő zársarkantyú részleges lebontása és az azzal kapcsolatban létesítendő partfal építésére	több 90.000 K
Egy szolgálati és iskola-hajó beszerzési költségeire	280.000 K
Összesen	több 370.000 K

ellenben esett: Egy új vontató gőzös beszerzésére és Clayton-féle készülékkel való felszerelése, továbbá egy szolgálati hajó építésére — 280.000 K

Egy 6 tonnás futódaru felállítására II. részlet — 20.000 „ továbbá kevesebb állított be:

A budapesti kereskedelmi kikötő és az országos csatornahálózat előmunkálataira, valamint a fiumei kikötő kibővítési munkálatainak tervezésére (60.000 K a múlt évi 80.000 K-val szemben) — 20.000 „

Összesen — 320.000 K

A kisebb kikötők fejlesztésére felvett 65.000 K változatlan.

Az **1904. évi XIV. t.-c. alapján végrehajtandó beruházások** címén 1908. évre felvett s 1909. évben eső 1.000.000 K a fiumei kikötő bővítésére és egy új uszodok beszerzésére V. részlet gyanánt szavaztatott volt meg.

A **rendes bevételeknél** apadás van felvéve: a házbéreknel 450, az üzemi bevételeknél 19.500 és a vegyeseknél 4800 K-val; ellenben többlet van beállítva: a vízvezeteki víz eladásáért című rovaton 6300 és a **vizsgálati díjaknál** 700 K.

UJDONSÁGOK.

— **A rappresentanza ülése.** A városi képviselőtestület e héten nem tart ülést.

— **Zanella és Vio Ferenc a pápánál.** Mint értesülünk Zanella Rikárd és Vio Ferenc podeszta ma Rómába utaztak, hol a pápa kihallgatáson fogadja őket. A kihallgatáson elő fogják terjeszteni Fiumének egy magyar egyházmegyéhez való csatolására vonatkozó kérésüket. Mi úgy halljuk, hogy az úgy a Vatikánban már teljesen megérett és semmi akadály sincs annak, hogy Fiumének az esztergomi egyházmegyéhez való tartozandósága már a legközelebbi hónapokban kimondassék. Így tehát Zanella és Vio utazása az ügy elintézésére nézve teljesen mellékes körülménnyé vált immár.

— **A hangverseny egyesület estélye.** A helybeli hangverseny-egyesület ma pénteken este fél 9 órakor tartja meg a Deák-szálló nagytermében általunk már jelzett hangversenyét, melyben a francia Société des Instruments Anciens öt párisi művésze fog szerepelni. A hangverseny érdekességét emeli az, hogy hangversenyzők régi hangszerekkel játszanak és régi zeneszámokból állították össze műsorukat. A műsor a következő:

1. A. C. Destouches (1672—1749) Le Pays du Tendre. Ballet-Divertissement pour Quatour des Violes et Luth.

2. Rameau (1683—1764) „Rondo” pour Desmaretis (1662—1741) „Gigue”) Luth

3. Bruni (1759—1823) Concerto pour Quinton.

4. William Nicolety (1786) Quatuor en la

majeur pour Quinton, Viole d'amour, Viole de gambe et Basse de Viole.

5. Lorenziti (1740—1797) „La Chasse” Sonatine pour viole d'amour.

6. Louis Borjon (XVIII e siècle) Suite Bréssane, pour Quatour des Violes et Luth.

— **A fiumei és a trieszti kereskedelmi kamara első telefonbeszélgetése.** A trieszti kereskedelmi kamara elnöke a tegnapelőtt megnyílt fiume—trieszti telefonon tegnap beszélt először kamaránkkal s ez alkalommal szíves jókívánatait fejezte ki a helybeli kereskedelmi kamara elnökségének. Beszélgetésében a trieszti kamarai elnök ama óhajának adott kifejezést, hogy a fiume—trieszti telefon a két kikötőváros kereskedelmi kapcsolatának megszilárdításához hozzájáruljon. Meynier Henrik, a helybeli kereskedelmi kamara elnöke szíves szavakkal viszonzta a trieszti kereskedelmi kamara jókívánását.

— **Tengerészotthon építése Triesztben.** A tengerész otthonépítő egyesület már huzamosabb idő előtt megvásárolt egy e célra nagyon alkalmas telket a Campo Marzia közelében. A választmány legutóbbi ülésén elhatározta az építkezés azonnali megkezdését.

— **A kaposvári állandó színház építése** ügyében arról értesülünk, hogy a város a részletes tervek és költségvetések elkészítésére Stahl József szegedi építőmesternek adott megbízást. A színház 200.000 korona költséggel 1910. év őszén épül.

— **Dalmácia vizierőinek kihasználása.** A Dalmácia vizierőinek kihasználására alakult részvénytársaság Szebeniko mellett a Kerka folyó vizierőjének felhasználásával calciumcarbidgegyártást létesített. Most műveinek fejlesztésére a Csetina-folyó vizierőjét is megszerezte és calciumcarbidgegyártást is gyártanak. E célból a társaság alaptőkéjét 8 millióról 12 millió K-ra emeli és azonkívül 6 millió K névértékű 4¹/₂%-os kötvényt bocsátanak ki. E kötvényeket az osztrák hitelintézet veszi át oly feltétellel, hogy a társaság igazgatóságának többsége osztrákokból álljon, mely célból a társaság megfelelően kiegészítette igazgatóságát.

— **A kivándorlásról.** Az országos Széchenyi Szövetség közgazdasági osztálya tegnap délután vitaülést tartott, melyen Schanell Károly dr. a kivándorlásról beszélt. Ma már nem annyira a keresethiány az oka a kivándorlásnak, mint a könnyebb meggazdagodás vágya, ami a községi jegyzők értesítéseiből eléggé kitűnik. A nép küld haza pénzt, de egyre kevesebbet és éppen azért nem lehet vigasztaló a visszavándorlás sem. A parasztságon mielőbb segíteni kell, de nem azzal, hogy mindenáron földhöz akarjuk juttatni, hanem a kisbirtok általános földterhermentesítéssel. E nélkül végzetes lesz a kivándorlás egy-két év alatt és főleg magyar nemzeti szempontból, mert ma már leginkább a magyarság vándorol ki. Az érdekes tárgyhöz többen szóltak hozzá.

— **Kidobták a kanapét!** Mindenki ismeri azt a régi adomát, ahol a principális rájövén arra, hogy a felesége megcsalja őt a könyvelőjével, nem a feleségét zavarja el, — kinek a hozományát is ki kellene adni, — nem a könyvelőt csapja el, aki nagyon használható ember, hanem kidobja a kanapét, a bűnözés passzív részesét.

Körülbelül ez az eset ismétlődött meg most Olaszországban. Nemrégiben ugyanis egy új páncéloshajónak, a Napolinak botrányos,

sikkasztásokkal kevert ügyét tárgyalta az olasz sajtó. Montebello, a tengerészeti miniszter, aki igen büszke az olasz tengerészet jó hírnevére, nagyon felháborodott ezeken a közleményeken. S elhatározta, hogy megvédi az olasz tengerészek becsületét.

De nem ám a sablonos módon; nem úgy, hogy lecsukítja a panamázókat s szigorú intézkedésekkel elejét veszi újabb panamáknak. Oh, nem! Hanem sokkal eredetibb módon. Kidobta a sajtót! Szigorú rendeletet adott ki a tengerészet valamennyi hivatalnokának és tisztjének, amelyben leikükre köti, hogy ilyesmi többet elő ne forduljon!

Nem a sikkasztás, a panamázás az, aminek többet nem szabad előfordulni. Nem! Nanem annak nem szabad többé megtörténni, hogy ezekről a panamákról a sajtó is tudomást vegyen. Eppen ezért megtiltja alantasainak, hogy érintkezést tartsanak fön a hirlapírókkal!

Bravo, molto bravo signore Montebello! Lopni, csalni ezután is fognak ugyan szép Itáliának tengerészei, de legalább senki sem fog erről tudni semmit. És végre is ez a fő. Mert nem a panamák mocskolják a fényes tengerészeti egyenruhát, hanem a sajtó, amely nyilvánosságra hozza a panamákat. Azt még csak elviseli Montebello ur tengerész önérzete, ha kollégái lopnak és csálnak, de leégne a bőr a képéről, ha ezekről a tolvajságokról a világ is tudomást szerezne.

— **Meglopott kőműves.** Sicoloso Lajos susáki kőműves tegnapelőtt el akart utazni Olaszországba s kiment a helybeli pályaudvarra, de miután a vonat még nem indult, börtöndjé, melyben körülbeül 200 korona öltözék és fehérnemű volt, a III. osztályú váróterem sarkában hagyta s több társával egy közeli vendéglőbe ment borozni. Amikor visszatért, a börtöndnek már csak hült helyét találta. Hiába kutatta föl a várótermet, a börtönd eltűnt. A kőműves lemaradt a vonatról s feljelentette a lopást a rendőrségen.

— **A kikötőből.** November 20. Érkezett: „Moravia” osztrák gőzös Santosból 4500 zsák kávéval.

Indult: „Gilda” osztrák gőzös Velencébe üresen; „Anna Susanna” angol gőzös Konstantinápolyba üresen.

— **Elítelt késelő munkás.** A helybeli törvényszéken tegnap tartották meg a tárgyalást Dragicevich János lapazi illetőségű 22 éves munkás ügyében, ki e hó 2-án este a via Montuosában levő Nacinovich-féle vendéglőben Medvedich Germán helybeli illetőségű 22 éves munkással összeszólalkozott s azután verekedés közben megszurta. A késelő munkást két havi börtönbüntetésre és 40 korona pénzbüntetésre ítélték.

— **A természettudományi kör fölolvasása.** A természettudományi kör tagja Dr. Blasich Mario, városi főorvos holnap szombaton e hó 8-án este 7 órakor felolvasást fog tartani a Ciotta-utcai városi polgári iskola nagy termében ezen a címen: „Halottegetés és eltemetés”. A felolvasást vetített képekkel kíséri Blasich dr.

— **Eltűnt fiu** Horváth József, ki a Piasse S. Nicolo 377. számú házban lakik, tegnap megjelent a rendőrségen és előadta, hogy József nevű 8 éves fia tegnapelőtt reggel eltávozott hazulról az iskolába s azóta nyoma veszett. Családja hasztalan kereste mindenütt. Nyilván valami szerencsétlenség érte. A fiúcska haja gesztenyeszínű, szeme kék és legutóbb sötét ruhában távozott el hazulról.

— **Egy fiu balesete.** Már tegnapi számunkban megírtuk, hogy Jankovich István cipésztanonc a Via Molinin egy fal és egy mellette szorosan elhaladó kocsi közé jutott és súlyos sérüléseket szenvedett. A kocsi Gorup János adelsbergi illetőségű 41 éves ember ki Padoani F. helybeli fuvarozónál van alkalmazva. A fiu állapota igen súlyos. Mellkasa s több oldalbordája törött össze.

— **A török bojkott következménye.** A Magyar-horvát hajóstársaságot scuttarii ügynöke táviratban arról értesíti, hogy az Ausztria Magyarország elleni bojkott itt is megkezdődött. Az utolsó árukat melyek a „Skodra” gőzessel Obotiba érkeztek, csónakokra rakták át amelyek azonban nem evezhettek át Scuttariba, mert a bojkott miatt ott nem engedték meg nekik a kirakást. Az Ungaro-Croata ennek folytán beszüntette a Scuttariba szóló áruk felvételét.

— **A Danubius gyári merénylet.** A helybeli törvényszéken tegnap folyt le a tárgyalás Gallis Máriusz danubius gyári fűtő munkás ellen, ki Tentor Antal nevű fellebbvalóját e hó 7-én megtámadta s több késszurást ejtett rajta.

A merénylő, midőn a rendőrségen kihallgatták, igen zavart feleleteket adott s ez a viselkedése a tegnapi tárgyalásokon megisméltődött. Ennek folytán elhatározták, hogy megvizsgálják a vádlott elméleti állapotát s e miatt a tárgyalást elhalasztották.

— **Kitüntetés.** A magyar kiviteli kereskedelem egyik fontos tényezője, a Fiumében is székelő Kőbányai Polgári Serfőző Részvénytársaság újabb megérdemelt kitüntetéshez jutott. Az idei londoni magyar kiállítás (Hungarian Exhibition), mely májustól szeptemberig tartott s a melyen a Polgári Serfőző is résztvevő kitűnő sörével, a Grand Prix-t nyerte el. Ugy tudjuk, hogy a társaság külföldi exportja évről évre nagyobb lendületet vesz és a legjobb cseh sörökkel versenyző „polgársör” valóban becsületet szerez most mindenütt a külföldön a magyar névnek és a magyar szorgalomnak.

— **A Kőbányai Serfőző R. T. mérlege.** Kivonatolva közöltük már a Fiumében nagy kiviteli teleppel bíró Kőbányai Polgári serfőző f. évi szeptember 30-án lezáródott legutóbbi üzleti évének eredményeit.

Alant adjuk most ama részletes adatokat, melyeket a társaság idei mérlegéről közlést tesz:

A Kőbányai polgári serfőző rt. az 1907-8 üzleti évben 1.118,388 K (1906-7-ben 4.552,182 K) bruttó bevétellel dolgozott. A költségek jelentékenyen emelkedtek s csupán a kezelési költségek egy év alatt majdnem 20%-kal szaporodtak. Ezeknek, valamint a 3.106,826 (2.759.114) K söradónak és a mindössze 109,678 (126.566) K értékcsökkenési leírásnak levonása után a mérleg 498,119 K tiszta nyereséggel zárult, az előző évi 468,378 K-val szemben, azaz az 5 millió K alaptőke 9.94%-kal kamatozott.

Az osztalék 16 K 8% lesz, míg tavaly 15 K 7 1/2% volt. A mérleg-tételek az utolsó három évben ekként alakultak:

Vagyon	1907.	1908.
Gyártelepek és épületek	2.294.484	2.264.483
Gép és berendezés	1.181.002	1.181.002
Hordokészlet	755.772	755.772
Nyersanyag és termény	232.426	202.226
Városi és vidéki ingatlan	460.438	395.917
Iparvágány	65.998	95.998
Fogatok	3.000	3.000
Pénztár	35.696	34.046
Biztosítók	17.570	17.599
Kőb. malátagyár részvényei	156.000	156.000
Bankoknál	1.263.009	721.336
Adósok	1.604.346	1.760.193
Biztosítási díjak	9.017	1.567
Új befektetés	418.069	1.177.897
Városi bérház	1.245.263	1.245.262
Teher		
Részvénytőke	5.000.000	5.000.000
Elfogadványok		
Hitelezők	163.228	205.543
Kincstár	1.395.397	1.403.450
Nyugdíjintézet	1.859.672	175.228
Értékcleírás	20.000	1.969.351
Adó tartalék	350.000	20.000
Kétesek tartal.	345.690	350.000
Tartalék alap	136.059	359.440
Fel nem vett osztalék	666	1.140
Nyereség	468.378	498.119

Összesen 9.739.090 9.882.274

— **Mitis Silvió könyve Nagy Lajosról.** A déli tartományok annektálása alkalmából, mikor oly sokszor esik szó Bosznia-Hercegovina hovatarozandósága ügyében felvetett kérdéssel kapcsolatban Dalmácia jogi birtoklásáról. Havass Rezső dr. aktuális ismertetést tesz közzé Mitis Silvió, dalmát történetirónak egyik művéről, melyben az Velencének és Nagy Lajos Dalmáciáért folytatott küzdelméről, a harcok utáni békekötési pontjait, a velenceiek ezekben tett nyilatkozatait tömören, logikusan összeállítva világítja meg.

Kálmán királyunk, Dalmáciának országába való bekebelezésével, a tartomány népeit s egymástól nagy részben független tengerparti városait oly szorosan Magyarországhoz csatolta, hogy azok még gyenge kezű uralkodóink s a gyakran dúló pártviszályok idején is hűséggel ragaszkodtak a magyar koronához s féltek — mert féltették kereskedelmüket — Velencétől.

Velence rohamos hatalmi emelkedése képtessé tette Dalmácia birtokát a vegyes házi gyenge királyok alatt s Róbert Károly idejében tényleg Adria királynője fenhatóságot gya-

korolt már a tengerparti dalmát városok felett. A fiatal Nagy Lajos trónraléptekor pedig végleg ki akarta terjeszteni uralmát egész Dalmáciára, melynek népe azonban mindig csak Lajosról várta a segédelmet s fel is vette a harcot Velencével — a magyar királynak, mint az ő fejedelmének segítsége reményében.

A megindult harcok követte békekötések, s még jobban a dalmát városok magatartása az értük küzdő felek iránt kétségtelemné teszik Magyarországnak Dalmácia jogos birtoklását, mely a multba messze visszanyúló tényleges birtoklás alapul, másrészt azt; hogy Nagy Lajos országát a dalmát tengerpart nélkül el sem tudja képzelni, annyira fontosnak tartotta a tengerpartot országára nézve.

Lajos nem is akart hallani soha Dalmácia áengedéséről, még akkor sem mikor Zára elfoglalásakor a magyar uralom valóságga lett és Velence hatalmas összeget ajánlott fel Dalmácia többi részeiért. Velence is, bár külsőleg vitatta, — nagy részben elismerte Lajosnak jogait Dalmáciára, melyért Lajos újra meg újra harcot kezdett Velencével s végre is 1358-ban kötött zárai, az 1381-ben kötött torinói békeben a velenceiek „effectualiter de iure et de facto” (valósággal jogilag és tényleg) lemondanak Dalmácia uralmáról, mint olyanról, mely rég idők óta jogilag a magyar birodalomhoz tartozik.

A szerző szeretettel foglalkozik művében Nagy Lajos személyével és harcaival és így fejezi be művét:

„Lajos azzal a reménységgel hunyt el hogy Dalmácia örökké magyar föld marad és ugyanezt tartották — Dalmácia lakói is.”

E műben egy dalmát történetirónak — tehát a valóságban osztrák alattvalónak — szokatlan magyar szimpáthiája s az a nemvárt objektivitás, melylyel Dalmácia jogi hovatarozandóságát tárgyalja, érdemessé tette arra e művet, hogy Havass Rezső dr. oly nagy körültekintéssel s szerető odaadással adja közre, mint ahogy a mű ismertetése megjelent.

Uj horvát pénztételek.

Szerb Takarékpénztár rt. (Kamerál Moravica cég alatt a Modrus-Fiume vármegyében levő Kamerál Moravica községben uj pénztételek alakult 500,000 K alaptőkével (1000 drb. 500 K névértékű részvény).

Horvát ingatlan-forgalmi bank rt. Zágráb cég alatt Zágrábban ut pénztételek alakult 500,000 K. alaptőkével (1250 drb. 400 K névértékű részvény). Az igazgatóság tagjai Tomassics Miklós, Sverljuga Ferenc, Eisner Milán, Kolmar Ödön és Rózsay Dezső.

x **Jó konyha és tiszta magyar borok.** A Via Germania 2. szám alatt levő Bányai vendéglő (azelőtt Sport vendéglő) uj gazdájának, Hönsch Pálnak kezelése alatt kitűnő konyhat tart fön és elsőrendű italokkal szolgál vendégeinek.

A közönséghez!

1908. november 15-ére uj előfizetést nyitotunk „A Tengerpart”-ra, mely Fiuménak egyetlen, független, a hatalomtól meg nem vásárolt magyar napilapja és öt év óta megalkuvás nélkül küzd itt a fiumei magyarság érdekeiért és örekvéseiért.

„A TENGERPART”

nemsokára hatodik évfolyamát kezdi meg és a legutóbbi évek zavaros sajtóviszonyai között egyetlen állandó támasza és zászlóvivője volt a fiumei magyarságnak. Igérjük, hogy e célunknak a jövőben kettőzött erővel és buzgalommal fogunk megfelelni és minden lehetetünkkel szolgálni fogjuk a fiumei magyarságot, melynek szeretete és támogatása

„A TENGERPART”

egyedüli talpköve volt eddig és az lesz a jövőben is.

„A Tengerpart” előfizetési ára:

Egész évre 24 korona

Fél évre 12 „

Negyedévre 6 „

Egy hóra 2 „

Egyes szám ára 6 fillér.

„A TENGERPART”

szerkesztősége és kiadólivatala.
Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház I. em.
Telefon 229. sz.

Távirat ◀ Telefon.

A Skt. Georg matrózait ismét megtámadták.

TRIESZT, nov. 20. E pillanatban érkezik Cattaróból a távirati jelentés, hogy a „Skt. Georg” matrózait egy montenegrói csapat Cattaró közelében ismét megtámadta és öt matrózt súlyosan megsebesített. Erre a véletlenül a közelben gyakorlatozó téli hajóraj és pedig a „Monarch”, „Wien”, „Budapest” és „Zenta” csatahajók és számos kisebb cirkáló Cattaró előtt horgonyt vetettek és az egész legénységet partra szállította.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, nov. 20. A képviselőház mai ülésében Justh Gyula elnökölt.

Napirend előtt Wekerle és Kossuth miniszterek helyi érdekű vasutakra vonatkozó és egyéb kisebb jelentőségű törvényjavaslatokat nyújtanak be.

Azután áttérnek a jövő évi költségvetés tárgyalására.

Lorkovics Iván horvátul szólal fel. Közjog ellenes kirohanásai miatt az elnök rendre utasítja. Beszéde közben belép a terembe Supilo Ferenc, ki Lorkovics beszédébe valamit közbeszó.

Elnök figyelmezteti, hogy ne zavarja a szónokot.

Nagy György azt kiálta Supiló felé: „Itt a spión, elfogyott az aprópénze.”

Justh Gyula nagy Györgyöt ezért rendre utasítja.

Lorkovics ezután folytatja beszédét, de miután az elnök ismételt figyelmeztetése dacára folytatja az elnökség ellen sértő kifakadásait Justh Gyula megvonja tőle a szót.

Utána Schuller Rezső beszél a költségvetés egyes tételével ellen és sürgeti a munkásbiztosítás tökéletes reformját. A költségvetést általánosságban elfogadja.

Ezután Surmin György horvát képviselő szólal fel s először magyarul beszél. Visszatartja azt a vádat, mintha a horvát képviselők bármely hatalomtól pénzt kaptak volna valaha.

Azután horvát nyelven folytatva foglalkozik Nasztich szereplésével. A költségvetést természetesen nem fogadja el.

A szerb kormány nyilatkozata.

BELGRÁD, nov. 19. Ma a következő félhivatalos kommunikét tették közzé: Tegnap este Anglia, Olaszország, Németország, Oroszország képviselői a szerb kormánynál barátságosan intervenáltak abban az irányban, hogy a szerb csapatok a szomszéd monarchiával való viszony érdekében a határról vonassanak vissza és esetleges bandaképzések akadályoztassanak meg. A miniszterelnök kijelentette a nagyhatalmak képviselői előtt, hogy a határon nincsenek szerb csapatok és hogy bandák egyáltalán nem alakultak. A szerb királyi kormány, mint eddig, úgy ezentul is gondoskodni fog arról, hogy a bandák képződését lehetlenné tegye. A miniszterelnök felhasználta az alkalmat, hogy a nagyhatalmak képviselőinek figyelmét a szerb territóriumnak az osztrák-magyar katonai hatóságok részéről a legutóbbi időben többször történt megsértésére és azon intézkedésekre irányítsa, amelyeket a szomszéd monarchia minden ok nélkül magán és hivatalos személyekkel szemben és magával a szerb állammal szemben is tett. A miniszterelnök a nagyhatalmak képviselőinek e különböző események jegyzékét nyújtotta át és bizonyítékául a szerb territórium megsértésének hivatkozott a szerb területen talált osztrák-magyar felszerelési tárgyakra és pedig egy lovassági kardra, amelybe „11. dragonyos ezred” volt bevésvé, továbbá egy lovassági sapkára „Czernek” bevésvé névvel, valamint egy tisztí tábort látszóre.

A törökországi bojkott.

TRIESZT, nov. 19. Az Osztrák Lloyd igazgatósága közzé teszi, hogy „Carinthia” gőzöse ma a Thessalia B. vonalon ideérkezett s visszahozta azon árúkat, melyeket Szaloniki, Dedeagach, Cavalla, Lagos és Rodostó részére itt október 23-án felveit. A bojkottált árúkat az itteni nyilvános tárházakban helyezik el.

Cáfolják a szerb-török egyezményt.

KONSTANTINAPOLY, nov. 20. Itteni mértékadó körökben határozottan cáfolják azt a hírt, mintha Szerbia és Törökország háboru esetére szövetséget kötöttek volna. Mindössze arra nézve szerzett a porta biztosítékot, hogy sem Törökország sem a szandzsák területéből nem fognak a szomszédos államok területkihasítást elkövetni.

Zavarok Perzsiában.

TEHERÁN, nov. 20. Az itteni kereskedők nagy tüntető felvonulást rendeztek az alkotmány ellen. Hatszáz katona megtámadta Kardil városát.

Sikkasztás egy fővárosi banknál.

BUDAPEST, nov. 20. A fővárosi rendőrség ma elfogató parancsot adott ki Fischer Aladár a Központi Bank pénztárnoka ellen, ki a bank pénzéből 20 ezer koronát elsikkasztott s azután megszökött.

A bihari kerület új jelöltje.

NAGYVÁRAD, nov. 20. Rigó Lajos halálával megüresedett bihari kerületben ma Achim Andrást, a paraczpárt vezérét, jelölték képviselőnek.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ SÓSBORSZESZ,

mert mindazt egyesíti magában amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtlenít, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint szájvíz, haj- és bőrápolószert.

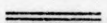
Szükséges minden háztartásban.
Kapható mindenütt 30 fill., 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben.

Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után.

KOSMOS labororium, GYÖR.
Kapható mindenütt.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Esténi ként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órákor.

Új magyar hentes-üzlet!

Tisztelettel van szerencsém a t. fogyasztó közönség tudására hozni, hogy Vicolo della Germania I. sz. alatt, a kászárnya átellenében

hentesáru-üzletet

nyitottam, hol az összes e szaknába vágó cikkeket naponta frissen, a legkitünőbb minőségben és legolcsóbb árban árusítom.

Cikkeimnek feltétlen tisztaságáról, valamint a legjobb kiszolgálásról előre is biztosítva a n. é. közönséget, kérem nagyrabecsült pártfogását.

Mély tisztelettel
Szathmáry György
hentes m.

Catti György utóda

cs. és kir. udvari szállító

GYÓGYSZERTÁRA

a városi torony mellett.

Ajánlja magát minden orvosi rendelés azonnali és exakt elkészítésére. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszappanok, az összes ásványvizek, toalettcikkek és szépitőszerek stb. stb.

A FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMÉBAN ADRIA PALOTA

betétkönyvek és folyószámlák után

4% netto kamatot

térít meg feleinek.

A járadékadót a bank önmaga viseli.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányú új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

Kiadó uri lakás.

Egy 6 szobából, fürdőszobából, cseléd-szobából és összes mellékhelyiségekből álló szép villa, két remek kilátású teresszal, saját kerttel, faskamrával és baromfióttal, 5 percnyire a villamos vasut megállóhelyétől, december 1-ére kiadó. Villanyvilágítás, vízvezeték s angol waterclosetek. Cim a kiadóhivatalban.

„M-i-t?” — „Papa megengedte! Hisz’ valódi Jacobi-féle Antinicotin-cigarettafüvegyek fadobozban!

Figyelem! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi!
Minden fadoboz egy érdekes bűvészkártyát tartalmaz.

Gépápoló

állandó alkalmazást nyerhet a Kőbányai Polgári Serfőző kiviteli telepénél, Fiume Via Ciotta 18.

Globus

Hirlapügynökség.

Ujság-elárusítás rögtön a vonatok érkezése után.

Fiume, Vincenzo de Domini utca
(az Europa szálló közelében).

OCULÁRIUM

Budapest, IV., Kossuth-Lajos utca 15 félem.
Wien, I., Kärntnerstrasse 39.

Megfelelő szemüvegek ingyenes orvosi rendelés naponta 9 órától 7-ig Márkus dr. vezetése alatt. Szemüvegek és orrszipetők 3 kor.-tól feljebb. Színházi és távcsövek minden kivitelben dús választékban.

Zeis-Trieder látcsövek.

Riporter és kiadóhivatali

teendő ellátására a helyi viszonyokkal ismerős, intelligens fiatal embert keres jó fizetéssel

„A Tengerpart”

kiadóhivatala Vicolo dell' Ospedale.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

ELJEN!

Egger mellpasztillái
az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona.
Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szertüldési raktár:
„NADOR” gyógyszertár
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Megfojt az átkozott köhögés!

Egger-mellpasztillája! csakhamar meggyógyított

Kapható Fiumében: Accurti Károly, Babić Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Prodam F. Schindler Adolf gyógyszertárakban, Rosenkort Gusztáv

Telefon sz. 19.

Telefon sz. 19.

Wellmann Testvérek

Vas- és fémáru kereskedés
Via del Pozzo 2 — FIUME — Via del Pozzo 2.
Raktárak Via delle Piile 4 és Scoglietto 2. sz.

ajánlják dusan felszerelt raktárakat vas- és fémáruban, mindenféle szerszámokban és épületvasalásokban.

Feliratok — Másoló prések. — Sulyzók.

Nagy raktár hidas-, tizedes és konyha-mérlegekben
„KOMET” önműködő ajtózáró készülék.

Forgópisztolyok. — Szobapuskák. — Töltények.

II.

HIRDETÉSEK felvételnek a kiadóhivatalban.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban
mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

Porto-Ré

(Kraljevica)

LIBURNIA SZÁLLÓ

tengeri fürdő remek hullámveréssel.

Gőzösön 40 percnire Fiumétól.

Pormentes levegő. Gyönyörű fekvés.

Teljes ellátás mérsékelt áron.

KITÜNŐ KONYHA!

FÜRDŐK ÉS ORVOS A HÁZBAN!

VELENCZE

BONVECCHIATI

szálló és étterem a Szt. Márktér közelében.

Uj épület minden kívánt kényelemmel.

Szobák 2^{1/2}-3 lirától feljebb.

Teljes penzió 9 lira.

Az étteremben kitünő konyha mérsékelt áron étlap szerint.

Tulajdonosok:

Fratelli Scattola.

Venier Penzió és Vendéglő

Velence Szt. Márktér.

Szobák 2 lirától feljebb villanyvilágítással. Éttermek kilátással a Szt. Márktérre.

— **Kitünő konyha minden órában.** —

Procuratie vecchie 105. s. (a Quadri kávé mellett)

Tulajdonos
Marco Venier.

Hotel Meublé Sciana

VELENCZE,

Riva degli Schiavoni

a hozzátartozó Bavaria étteremmel. A vaporettok megállóhelye. Gyönyörű kilátással. Tiszta kényelmes szobák. Olcsó árak. Családok számára külön megállapodások.

Tulajdonos
Inganni E.

SAVOY RESTAURANT

Ponte Goldoni — VELENCZE — San Marco.

Az előkelő idegenek találkozó helye:

Luncheon és diner fix áron — és étlap szerint.

Tulajdonos: **Leopold Alfréd.**

ROYAL SZÁLLÓ FIUME

Via Andrassy, — Telefon 121 sz.

Központi fekvésű, elsőrangú új családi szálloda a villamos vasut mentén. Villamos világítás, lifi, fürdőszobák stb. stb.

Table D' Hôte külön asztalokon.

HEIM F. 20 éven át a fiumei Deák-szálló tulajdonosa.

Hirdessen „A TENGERPART” napilapban!

„A Tengerpart” ötödik éve áll fenn és oly elterjedésnek örvend, a milyent eddig Fiumében egyetlen egy magyar lap sem tudott felmutatni.

➔ **„A TENGERPART” minden hirdetése eredménynyel jár.** ➔

Kiadóhivatal: Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház.

Telefon 229. sz.

Ugyanott vétetnek fel előfizetések is bármely naptól kezdve.

Telefon 229. sz.

„A Tengerpart” független és szókimondó irányával szerezte meg népszerűségét és olvasottságát.